

Hold øje med symptomer på AL amyloidose

Som myelomatose-patient har man forhøjet risiko for også at få AL amyloidose. Læs her om de tegn og symptomer, du skal holde øje med.

Af Lisbeth Egeskov

Ca. 60 danskere får hvert år stillet diagnosen AL amyloidose (letkæde amyloidose). Nogle af dem er i forvejen myelomatosepatienter, hvor amyloidosen er kommet til i løbet af sygdomsforløbet.

Faktisk får 15 procent af alle myelomatosepatienter også AL amyloidose, og dette er en forøget risiko i forhold til resten af befolkningen. De lette kæder, som aflejres rundt omkring i kroppen hos AL amyloidosepatienter, findes allerede i blodet hos myelomatosepatienter. Forlader de blodbanen og aflejres på organerne, har man pludselig også amyloidose. Behandlingen er den samme, selv om AL amyloidose ikke regnes for at være en kræftsygdom.

Heldigvis går myelomatosepatienter altid i kontrol-, behandlings- eller opfølgingsforløb på en hæmatologisk afdeling. Derfor er der gode chancer for, at AL amyloidose opdages, før

den bliver livstruende, når den rammer en myelomatosepatient.

Hjerte og nyrer

Det er mest almindeligt at få amyloidaflejringer på hjertet (70 procent) eller nyrerne (65 procent). Symptomerne fra hjertet kan bl.a. være vand i benene og stakåndethed på grund af hjertesvigt, arritmier eller højt diastolisk blodtryk. Symptomerne fra nyrerne kan være væskeophobning i kroppen, skummende urin eller totalt nyresvigt.

Også lever (25 procent), bindevæv og hud (15 procent) kan rammes, og kan fx give forstørret lever, skæve levertal, forstørret tunge, svulster i led og bindevæv, karpal-tunnelsyndrom med stikken i hænderne samt mørke ringe om øjnene (vaskebjørnsøjne), der skyldes blødninger under huden i øjenomgivelserne.

Nervebaner, mave og lunger

Rammes følenervebanerne (15 procent), er symptomerne som regel symmetrisk, perifer neuropati med smerter i hænder og fødder og nedsat

temperatursans. Er det autonome nervesystem ramt (15 procent), kan symptomerne være ortostatisk hypotension (svimmelhed ved stillingsskift) eller problemer med tarmbevægelserne eller blærefunktionen.

Rammes mave og tarm (10 procent), kan symptomer være diarré eller fejlernæring som følge af manglende fødeoptagelse i tarmen.

Hvis der kommer aflejringerne i lungerne, kan symptomerne være åndenød ved anstrengelse som følge af nedsat diffusionskapacitet (dårlig iltoptagelse).

Men, som det fremgår, er symptomerne ikke entydige, og nogle af dem kan minde om symptomer eller medicinbivirkninger, man allerede har som myelomatosepatient. Fortæl derfor altid din myelomatoselæge, hvis dine "almindelige" myelomatose-symptomer, medicinbivirkninger eller senfølger begynder at forværres eller ændre sig.